

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB

COM(2014) 20 final – 2014/0011 (COD)

(2014/C 424/07)

Pranešėjas **Antonello PEZZINI**

Europos Parlamentas, 2014 m. vasario 6 d., Taryba, 2014 m. vasario 13 d., ir Europos Komisija, 2014 m. sausio 22 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 ir 304 straipsniais, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB

COM(2014) 20 final.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2014 m. gegužės 22 d. priėmė savo nuomonę.

499-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2014 m. birželio 4–5 d. (birželio 4 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 167 nariams balsavus už, 2 – prieš ir 10 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 EESRK mano, kad Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS) yra viena svarbiausių ES klimato ir energetikos politikos priemonių, skirtų mažinti ES pramonės sektoriaus išmetamų teršalų kiekį, todėl ragina ją iš esmės reformuoti, kad būtų galima pasiekti ES 2020 m. ir 2030 m. klimato politikos tikslus, kartu išsaugoti ES pramonės konkurencingumą ir išvengti investicijų nutekėjimo.

1.2 EESRK palankiai vertina pasiūlymą kito ATL prekybos sistemos laikotarpio pradžioje, 2021 m. sukurti apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervą, kuris būtų viena galimų priemonių valdyti ATL kainų svyravimus po 2020 m.

1.3 Komitetas pabrėžia, kad 2014 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba paprašė priimti priemones, kuriomis būtų visiškai kompensuojamos pasauliniu mastu konkuruojančių sektorių tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos, patiriamos dėl ES klimato politikos, kol bendru tarptautiniu susitarimu dėl klimato kaitos pasaulio lygmeniu Europos pramonei nebus užtikrintos vienodos sąlygos.

1.4 EESRK ragina:

- iš anksto nustatyti automatinio koregavimo mechanizmus, atsparius dideliems sukrėtimams, nepaliekant veiksmų ar įsikišimo laisvės,
- užtikrinti sistemos skaidrumą, nuspėjamumą ir paprastumą,
- apriboti perėjimo išlaidas,

- numatyti aiškias investavimo galimybes,
- nustatyti ilgalaikius nekintančius tikslus,
- užtikrinti, kad ATL aukcionuose gautos pajamos bus naudojamos paremti įmonėms pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir švartų technologijų kūrimo ir taikymo,
- skirti tinkamas novatoriškas paramos priemones energijai imliems apdirbamosios pramonės sektoriams,
- kurti aiškesnes strategijas Europos ir pasaulio lygmeniu.

1.5 Komiteto nuomone, apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema iš dalies sutampa su Europos ir nacionaline aplinkos, klimato, energetikos ir pramonės vystymosi politikos sritimis, kuriose įgyvendinami veiksmai turėtų būti labiau tarpusavyje suderinti siekiant teigiamo poveikio, todėl EESRK prašo peržiūrėti sistemą labiau atsižvelgiant į kitas taisykles, susijusias su išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio ir pramonės tikslais naudojamos energijos sąnaudų klausimais.

1.6 EESRK primena, kad ATLPS turi būti stiprinama ne tik kaip priemonė visuose sektoriuose optimizuoti išlaidas ir skatinti efektyvų energijos vartojimą, bet ir kaip priemonė plačiosios visuomenės sąmoningumui ugdyti ir skatinti:

- rinktis prekes ir paslaugas, kurias gaminant ir teikiant išmetamas mažas anglies dioksido kiekis,
- remti investicijas į infrastruktūrą,
- stiprinti mokymą ir gebėjimų ugdymą svarbiausiuose sektoriuose siekiant atkurti Europos apdirbamosios pramonės sektoriaus ekonominę vertę.

1.7 Komitetas pabrėžia, kad pramonėje nuolat diegiamos inovacijos siekiant sumažinti energijos vartojimą ir padidinti energijos vartojimo efektyvumą, tačiau akivaizdu, kad dėl ATLPS rinkos iškraipymų ir labai žemų anglies dioksido kainų gali būti sunkiau plėtoti tvarias mokslines ir technologines inovacijas.

1.8 EESRK mano, kad ES ATLPS vaidmuo, t. y. padėti susijusiems įrenginiams ir sektoriams sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį ekonomiškai naudingais būdais, visų pirma investuojant į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas, naudojant atsinaujinančių šaltinių energiją ir taikant efektyvų energijos vartojimą skatinančias priemones, nuo 2020–2030 m. turėtų būti išplėstas, t. y. ši sistema turėtų skatinti naudotis tarptautiniais kompensaciniais mechanizmais siekiant sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bendroje anglies dioksido rinkoje, rengiantis 2015 m. visuotinam susitarimui dėl klimato kaitos ir atsižvelgiant į vystymosi po 2015 m. darbotvarkėje apibrėžtus tvaraus vystymosi tikslus, susijusius su integruotais vystymosi, lygių galimybių, žmogaus teisių užtikrinimo ir visapusiško ekologinio tvarumo įgyvendinimo veiksmais.

1.9 Komiteto nuomone, ATLPS, kuri pradės veikti po 2021 m. ir bus įtraukta į naują klimato ir energetikos politikos strategiją, peržiūra turi būti atidžiai derinama su pagal programą „Horizontas 2020“ įgyvendinamais veiksmais ir su nacionalinėmis programomis siekiant sparčiau atgaivinti tvarias technologines inovacijas ir išsaugoti Europos pramonės konkurencingumą skatinant kurti naujus ir kokybiškesnius pramonės įrenginius.

1.10 EESRK yra įsitikinęs, kad būtina stabilesnė, lankstesnė ir visiems svarbiausiems pasauliniams partneriams atviresnė anglies dioksido rinka, todėl prašo Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos sudaryti labai tikslią ir suderintą veiksmų programą, kuri padėtų sukurti konkurencingos ir tvarios apdirbamosios pramonės sistemą.

1.11 EESRK pabrėžia, kad priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politika gali prisidėti prie užimtumo didinimo ir padėti mažinti išmetamų teršalų kiekį ir gerinti oro kokybę. Prašo šiems aspektams skirti tinkamą dėmesį tarptautinėse derybose.

2. Įžanga

2.1 ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS) turi būti svarbi veiksminga priemonė ES energetikos sektoriaus išmetamų teršalų kiekiui mažinti. Kad ši sistema būtų ekonomiškai efektyvi, ji turi būti grindžiama rinkos dėsniais, stimuliuoti anglies dioksido kainas, taip pat skatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrą didinant energijos vartojimo efektyvumą siekiant sukurti konkurencingą apdirbamosios pramonės sektorių, atitinkantį bendrus tvarumo tikslus, kuriems pritaria ir kuriuos remia visi svarbiausi pasauliniai partneriai.

2.2 Šiuo metu pagal apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą numatoma, kad įmonėms, kurioms taikomas reikalavimas mažinti išmetamą teršalų kiekį, gali būti suteikiami kreditai, atitinkantys leistiną išmesti CO₂ kiekį tonomis, kasmet šį kiekį mažinant (–1,74 proc.). Nuo 2021 m. ši procentinė dalis turėtų padidėti iki 2,2 proc.

2.3 Nuo pat ES ATLPS sukūrimo joje nustatomos ES lygmens orientacinės anglies dioksido kainos, į kurias atsižvelgiant kasdien priimami veiklos ir strateginiai investavimo sprendimai siekiant sumažinti visų ES ekonomikos sektorių (kurie išmeta beveik pusę viso ES išmetamo ŠESD kiekio) išmetamųjų teršalų kiekį.

2.4 Vis dėlto sunkios ekonomikos krizės ir su ja susijusio ekonominės veiklos sulėtėjimo sąlygomis ATLPS paskatino struktūrinį ATL pasiūlos ir paklausos disbalansą, dėl kurio susidarė maždaug 2 mlrd. ATL perteklius ir kuris tikriausiai išliks dar daugiau kaip dešimtmetį.

2.5 Dėl šio rinkos pertekliaus labai nukrito ATL kainos Sąjungos sistemoje: jų kaina sumažėjo nuo maždaug 30 EUR už CO₂ toną iki 13,09 EUR už toną 2010 m. ir iki 11,45 EUR už toną 2011 m., o 2012 m. vidutinė pasaulinė CO₂ kaina nukrito iki 5,82 EUR už toną.

2.6 Daugelyje Europos valstybių pradėtos įgyvendinti įvairios iniciatyvos, pavyzdžiui, Italijoje išduodami baltieji ir žalieji sertifikatai: siekiant sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį taupymą ir veiksmingumą skatinančiomis priemonėmis (baltieji sertifikatai) arba pirminės energijos struktūroje angliavandenilius keičiant atsinaujinančiųjų išteklių šaltiniais (žalieji sertifikatai) ⁽¹⁾.

2.7 Pramonės sektoriuje nuolat diegiamos naujos priemonės siekiant sumažinti energijos vartojimą ir padidinti energijos vartojimo efektyvumą. Tačiau akivaizdu, kad drastiškai mažinant anglies dioksido kainas bus vis sunkiau skatinti tvarias mokslines ir technologines inovacijas.

2.8 Pagal dabartines taisykles, kuriomis grindžiama ATLPS, nustatyta griežta ir daug metų galiojanti aukcionams skirtų ATL pasiūla ir ji negali būti keičiama, nors ATL paklausa labai keičiasi, todėl ilgam sutrinkdama pusiausvyra, o tai stabdo inovacijas ir silpnina paskatas investuoti į mažo anglies dioksido kiekio technologijas.

2.9 2013 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas ir Taryba svarstydami, kokius pakeitimus reikėtų padaryti ATLPS, nusprendė – atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes ir siekiant, kad rinka sėkmingai veiktų, kol bus priimtos ilgalaikės struktūrinės priemonės, – leisti Komisijai tik vieną kartą išimtinio atveju atidėti ATL pardavimą aukcionuose, tačiau ne daugiau kaip 900 mln. leidimų, ir nustatyti naują taikymo terminą iki 2020 m., o ne palikti trijų metų 2014–2016 m. laikotarpį.

2.10 Nepaisant šios trumpalaikės pažangos, ES dar tikrai neišsprendė ilgalaikio pertekliaus klausimo.

2.11 Komisijos nuomone, sprendimu sukurti rinkos stabilumo rezervą, kuris pradės veikti nuo sistemos 4 etapo pradžios, t. y. 2021 m., bus papildytos šiuo metu galiojančios taisyklės, siekiant užtikrinti labiau subalansuotą rinką, kurioje anglies dioksido kaina labiau priklausytų nuo išmetamo dujų kiekio mažinimo vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu ir kurios perspektyvos būtų stabilios, taigi, būtų skatinama investuoti į mažo anglies dioksido kiekio technologijas, naudingas įmonėms, kurių veiklai vykdyti reikėjo ir teberekia labai daug energijos.

⁽¹⁾ Atsižvelgiant į Direktyvos 2006/32/EB, kurioje numatyta, kad visos valstybės narės turi nustatyti nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksnių planus siekiant sumažinti energijos vartojimą ir skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, nuostatas.

2.12 Rezervas turėtų padėti spręsti pastaraisiais metais susidariusio ATL pertekliaus problemą ir sustiprinti sistemos atsparumą didelio masto sukrėtimams, kadangi ATL pasiūla aukcionuose būtų koreguojama automatiškai.

2.13 Pasiūlymui sukurti šį rezervą, kuris ko gero yra priimtinesnė priemonė nei neseniai priimtas sprendimas iki 2019–2020 m. atidėti 900 mln. ATL pardavimą aukcionuose, pritarė platus suinteresuotųjų subjektų ratas. Nagrinėjamame pasiūlyme dėl teisės akto numatyta, kad rezervas veiks tik pagal iš anksto apibrėžtas taisykles nepaliekant Komisijai ir valstybės narėms jokios veikimo laisvės įgyvendinimo srityje.

3. Komisijos pasiūlymų santrauka

3.1 Komisija siūlo kito ATL prekybos sistemos laikotarpio pradžioje, t. y. 2021 m., sukurti apyvarinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervą. Rezervas, kuris papildys neseniai priimtą sprendimą iki 2019–2020 m. atidėti 900 mln. ATL pardavimą aukcionuose, turėtų padėti:

- išspręsti pastaraisiais metais susidariusio ATL pertekliaus problemą,
- sustiprinti sistemos atsparumą didelio masto sukrėtimams,
- sukurti ATL pasiūlos aukcionuose automatinio koregavimo mechanizmus.

3.2 Nagrinėjamame pasiūlyme dėl sprendimo numatyta, kad tokie iš anksto sukurti automatinio pasiūlos koregavimo mechanizmai nepaliks Komisijai ir valstybės narėms jokios veikimo laisvės juos taikant.

3.3 Pasiūlymas dėl nuo 2021 m. pradedančios veikti ATLPS yra Komisijos pasiūlymo dėl naujos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos (dėl kurio EESRK rengia nuomonę) dalis. Šioje strategijoje svarstomi įvairūs aspektai ir, be kita ko, numatyta: 40 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu; nustatyti privalomą ES lygmens tikslą, kad atsinaujinančiosios energijos dalis siektų bent 27 proc.; įgyvendinti platesnio užmojo energijos vartojimo efektyvumo politiką; sukurti naują valdymo sistemą; nustatyti naujus rodiklius siekiant užtikrinti konkurencingą ir saugią energetikos sistemą.

4. Bendrosios pastabos

4.1 EESRK visada pritarė, kad „turėtų būti pereinama prie intensyvesnės ATL prekybos aukcionuose. Prekyba apyvariniais taršos leidimais aukcionuose atitinka „teršėjas moka“ principą, išvengiama pagautės, skatina turėti mažai teršiančius įrenginius ir yra tokių įrenginių finansavimo šaltinis bei skatina inovacijas.“⁽²⁾

4.2 EESRK mano, kad labai svarbu išsaugoti stiprią ATLPS, kaip pagrindinį ES klimato ir energetikos politikos ramstį, kad jos funkcionavimas nenulemtų apdirbamosios pramonės sektoriaus nuosmukio ir investicijų nutekėjimo. Tai įmanoma reformuojant anglies dioksido rinkos valdymo sistemą, kuri galėtų būti veiksminga priemone, padedanti pramonės ir kitiems susijusiems sektoriams veiksmingai mažinti išmetamą teršalų kiekį ir skatinančia investuoti į pažangias mažo anglies dioksido kiekio technologijas, galinčias konkuruoti pasaulio lygmeniu.

4.3 Didžioji dalis šiuo metu galiojančių priemonių, skirtų apsaugoti pramonės sektorius, dalyvaujančius ES ATLSP, iki 2021 m. bus panaikintos, o 2027 m. bus visiškai atsisakyta nemokamo apyvarinių taršos leidimų suteikimo. Įgyvendinant naują 2030 m. įsigaliosiantį CO₂ mažinimo tikslą, nustatytą sektoriams, kuriems taikoma ES ATLPS, ES pramonei gali tekti papildoma našta.

4.4 Kol bendru tarptautiniu susitarimu dėl klimato kaitos Europos pramonei pasaulio lygmeniu nebus užtikrintos vienodos sąlygos, ES ATLSP turi būti pakeista taip, kad būtų kompensuojamos visos pasauliniu mastu konkuruojančių sektorių tiesioginės ir netiesioginės su išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimu susijusios sąnaudos, kurios patiriamos dėl ES klimato kaitos politikos. Toks požiūris atitinka 2014 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose raginama 2020–2030 m. parengti galimo anglies dioksido nutekėjimo prevencijos priemones ir užtikrinti ilgalaikį pramonės investicijų planavimo saugumą, kad būtų užtikrintas Europos energijai imlios pramonės konkurencingumas.

⁽²⁾ OL C 27, 2009 2 3, p. 66.

4.5 Nuomonėje dėl konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. plano ⁽³⁾ EESRK rekomendavo Komisijai parengti naują priemonių paketą, kuris paskatintų investuoti didžiules sumas, būtinas minėtiems naujiems tikslams įgyvendinti, ir kuriame reiktų numatyti sustiprinti ŠESD apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, kadangi ši sistema yra sąnaudų optimizavimo priemonė, lemianti sprendimus investuoti, taip pat įtraukti kitas priemones, skirtas: visus sektorius skatinti efektyviai vartoti energiją; didinti vartotojų sąmoningumą, kad jie pasinaudodami savo perkamąja galia gali paremti išskiriant mažai anglies dioksido pagamintas prekes ir teikiamas paslaugas; remti investicijas į būtiną infrastruktūrą; skatinti mokymus ir gebėjimų stiprinimą pagrindiniuose sektoriuose.

4.6 Komitetas mano, kad siekiant sinergijos ir teigiamų rezultatų reiktų geriau tarpusavyje suderinti Sąjungos aplinkos, klimato, energetikos ir pramonės vystymosi strategijas ir politiką. Manymas, kad „anglies dioksido kaina“ yra tik CO₂ ATL vertė jų prekybos sistemos rinkoje, neatsižvelgiant į išlaidas, susijusias su kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, atsinaujinančiosios energijos skatinimo ar efektyvaus energijos vartojimo politikos, gali pasitvirtinti kaip pernelyg paprastas ir ribotas požiūris ir paskatinti klaidingus vertinimus ⁽⁴⁾.

4.7 EESRK pritaria 2014 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos išvadoms dėl pramonės poreikių visose srityse – energijos, konkurencijos, prekybos ir mokymo – ir visų pirma remia principą, pagal kurį konkurencinga pramonė turi būti vertinama „atsižvelgiant į nuoseklią Europos kovos su klimato kaita ir energetikos politiką, be kita ko, sprendžiant didelių energijos išlaidų klausimą, visų pirma energijai imlios pramonės srityje.“

4.8 ATLPS turėtų būti sukurtas bendras energetikos ir energijai imlių pramonės sektorių teisinis pagrindas, padedant įveikti konkurencingumo praradimo problemą gretutinėmis priemonėmis, kuriomis kontroliuojamas anglies dioksido nutekėjimas, ir paspartinant pažangių sprendimų įgyvendinimą ATLPS nepriklausančiuose sektoriuose, kurie Europos Sąjungoje išmeta beveik pusę dabartinio ŠESD kiekio, visų pirma tokia didelį efektyvaus energijos vartojimo potencialą turinčiame sektoriuje, kaip statybos ir transporto sektorius.

4.9 EESRK primygtinai prašo vykdant ATLPS reformą taikyti ir ryžtingas ekonomikos atsigavimą skatinančias priemones, pavyzdžiui, investuoti į didelį potencialą turinčius sektorius, pavyzdžiui, infrastruktūros, ekologiškos ekonomikos, taip pat į strateginius pramonės sektorius, kaip antai mokslinių tyrimų ir inovacijų, ir ypač į apdirbamosios pramonės ir MVĮ sektorius.

4.10 EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad ATLPS galėtų būti veiksminga rinkos priemonė, galinti padėti siekti tikslo sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ekonominiu požiūriu tvariais metodais, nes ji gali užtikrinti didesnę stabilumą. Tai įmanoma, kadangi sistema apriboja veiksmų laisvę ir užtikrina tam tikrą lankstumą, ji veikia pagal iš anksto nustatytas ir skaidrumo, nuspėjamumo ir paprastumo kriterijais pagrįstas taisykles, o tai savo ruožtu suteikia galimybę rinkos subjektams numatyti pasiūlos pokyčius ir juos derinti su savo veikla.

4.11 Siekiant ATLPS veiksmingumo reiktų:

- apriboti perėjimo išlaidas,
- apibrėžti aiškias investavimo galimybes,
- nustatyti ilgalaikius nekintančius tikslus,
- užtikrinti, kad ATL aukcionuose gautos pajamos būtų naudojamos paremti įmones pereinančias prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos švarių technologijų kūrimo ir taikymo ⁽⁵⁾.

4.12 Nuo 2020–2030 m. ES ATLPS turėtų padėti mažinti susijusių įrenginių ir sektorių išmetamą anglies dioksido kiekį ekonomiškai naudingais būdais, visų pirma investuojant į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias technologijas, naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir taikant efektyvų energijos vartojimą skatinančias priemones.

⁽³⁾ OL C 376, 2011 12 22, p. 110.

⁽⁴⁾ OL C 226, 2014 7 16, p. 1.

⁽⁵⁾ Žr. „Comparative Study of Different Measures Funded through the Use of Economic Environmental Instrument“ (EESRK 2012 m.).

4.13 ATL rinkos kaina turi išlikti orientaciniu rodikliu, kuriuo remiantis būtų vykdomos investicijos, susijusios su išmetamo teršalų kiekio mažinimu.

4.14 Būsimoje ATLPS reikėtų išlaikyti galimybę naudotis tarptautiniais kompensaciniais mechanizmais, kadangi tai yra patikimas būdas gauti lėšų, reikalingų siekiant veiksmingai mažinti išmetamus teršalus ir pasinaudoti galimybe kurti pasaulinę anglies dioksido rinką.

4.15 Turėtų būti toliau taikomas patobulintas ir išplėstas švarios plėtros mechanizmas, kartu sustiprintos ES ATLPS sąsajos su naujais kituose pasaulio regionuose kuriamais modeliais.

4.16 EESRK mano, kad ES turi dėti visas įmanomas pastangas, kad būtų sukurta tikra pasaulinė anglies dioksido rinką, ir šiuo tikslu plėtoti veiksmingus prekybos ATL mechanizmus, kuriais galėtų naudotis visi svarbiausi pasauliniai partneriai.

4.17 Naujieji mechanizmai turi būti kuriami sparčiai ir vyriausybių taikomi savanoriškai atsižvelgiant į nacionalinius reikalavimus. Tokie mechanizmai turi būti sukurti taip, kad būtų išvengta regionų konkurencijos iškraipymų vykstant tarptautinę prekybą.

4.18 Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema iš dalies sutampa su Europos ir nacionaline aplinkos, klimato, energetikos ir pramonės vystymosi politika, o tai lemia rinkos iškraipymus ir veiksmingumo trūkumą, todėl peržiūrint sistemą būtina labiau atsižvelgti į kitas taisykles, svarbias reguliuojant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir pramonės tikslais naudojamos energijos sąnaudas.

4.19 Vienašališki sprendimai gali padidinti su CO₂ susijusias įmonių išlaidas (visų pirma energijos), sumažinti strateginių apdirbamosios pramonės sektorių konkurencingumą ir nepasiekti konkrečių rezultatų klimato srityje. Neseniai atlikti tyrimai parodė⁽⁶⁾, kad Europos Sąjungoje sumažintą išmetamųjų teršalų kiekį išlygino ir gerokai viršijo teršalai, kurie buvo išmesti gaminant į ES importuotus produktus.

4.20 EESRK nuomone, nors labai svarbu 2015 m. sudaryti pasaulinį susitarimą dėl klimato kaitos, kurį pasirašytų didžiausią ŠESD kiekį išmetančios šalys, reikia toliau tęsti technologinių inovacijų plėtrą pasinaudojant programos „Horizontas 2020“ priemonėmis ir koordinuojant nacionalines investicijas, kad Europos apdirbamoji pramonė išliktų konkurencinga skatinant kurti daugiau naujų ir kokybiškų pramonės objektų.

4.20.1 Siekiant šio tikslo būtina nustatyti išsamią ir suderintą veiksmų programą, kad būtų galima sukurti pasaulio lygmeniu konkurencingos ir tvarios pramonės sistemą. Todėl EESRK prašo Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos sukurti šią programą, suderintą su Jungtinių Tautų darbotvarkėje po 2015 m. nustatytais Tūkstantmečio tvaraus vystymosi tikslais.

4.21 Komitetas pakartoja, kad reikia atsižvelgti į ATL prekybos sistemos pažeidžiamumą susidūrus su pasaulinėmis ekonomikos jėgomis. Akivaizdu, kad visuotinai suderinta klimato politika (arba jos nebuvimas) nulems ATL ateitį; 2015 m. derybų rezultatai bus labai svarbūs ir nebus įmanoma imtis radikalių taisomųjų priemonių, jeigu pasaulio politika netaps aiškesnė⁽⁷⁾.

4.22 EESRK pabrėžia, kad 2030 m. strategijos poveikio vertinime teigiama, kad „aukcionų pajamas skiriant anglies dioksido mažinimo veiklai ir įpareigojus visus sektorius mokėti už išmetamą anglies dioksidą, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politika gali paskatinti užimtumo augimą“⁽⁸⁾, taip pat labai prisidėti prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo ir oro kokybės gerinimo, todėl prašo šiems aspektams skirti tinkamą dėmesį tarptautinėse derybose.

2014 m. birželio 4 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Henri MALOSSE

⁽⁶⁾ Glen P. Peters, Jan C. Minx, Christopher L. Weber ir Ottmar Edenhofer (2010 m.) „Growth in Emission Transfers via International Trade from 1990 to 2008“, PNAS; A. Brinkley, S. Less, „Carbon Omissions“, Policy Exchange, tyrimo išvados (2010 m.).

⁽⁷⁾ OL C 341, 2013 11 21, p. 82.

⁽⁸⁾ Žr. SWD (2014) 18 final. Poveikio vertinimo santrauka, 2014 m. sausio 22 d.